

Механізм розвитку будівельного підприємства, що здійснює фарбування фасадів

АХМЕД АБДУЛЬСАХІБ АБДУЛЬ АМЕР

Харківська національна академія міського господарства

Протягом останніх років будівельна галузь має сталі темпи економічного зростання. Внесок будівельної галузі у ВВП країни зріс з 3,57 % у 2001 році до 4,79 % у 2011 році. Кількість будівельних підприємств зросла з 23 до 36 тисяч. Їх структура за формами власності відповідає ознакам ринкової економіки. Так, частка об'єктів приватної та колективної форм власності (акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, асоціації, тощо) - домінуюча та найвища серед інших видів діяльності, а саме - 93,14 % (по економіці в цілому – 87,13 %). Річний обсяг робіт, виконуваних за контрактами будівельного підряду, за останні шість років збільшився у 3,4 рази. Пожвавлення будівництва спричинено активною інноваційною та інвестиційною діяльністю. Середньорічний індекс інвестицій в основний капітал по підприємствах галузі становить 126,3 %. Завдяки цьому основні фонди будівельних підприємств збільшились у 2,6 рази. Ефективність їх використання за показником фондівіддачі зросла з 0,85 у 2001 р. до 2,55 у 2011 році. Середньорічні темпи зростання продуктивності праці (22,7 %) випереджають середньорічні темпи зростання заробітної плати (16,3 %), що свідчить про переважно інтенсивні фактори розвитку будівельних підприємств.

Суттєво покращились узагальнюючі економічні показники. Абсолютний розмір прибутку до оподаткування (у порівнянних цінах) зріс у 1,9 рази. Рентабельність операційної (виробничої) діяльності зросла в 2,4 рази. Невпинно скорочується частка збиткових підприємств (у порівнянні з 2001 роком – на 20 %). З наведених даних можна зробити висновок, що будівельна галузь України знаходиться в стадії економічного підйому.

Будівельними підприємствами України при обґрунтуванні стратегії свого розвитку та розв'язанні конкретних задач вже зараз застосовуються сучасні економічні методи і моделі, а також сучасні інформаційні технології. Визнаючи значний науковий внесок попередніх дослідників в створення економічного механізму розвитку підприємства, слід зазначити, що, на наш погляд, існуючі теоретичні та практичні надбання з питань розвитку потребують системного узагальнення та суттєвого вдосконалення. Потрібні нові дослідження зі створення такої моделі економічного механізму розвитку, яка б враховувала нагальні виклики часу.

Така модель має відповідати наступним вимогам:

1. Має бути (відсутня на сьогодні) логічно структурована система щодо цілеспрямованого впливу на економічні параметри з трьох взаємопов'язаних напрямків діяльності підприємства. За міжнародною класифікацією, яка з 2000 року впроваджена в Україні, йдеться про такі напрямки діяльності – фінансова, інвестиційна та операційна діяльність.

2. Потрібний науково обґрунтований головний узагальнюючий критеріальний показник – індикатор економічного розвитку підприємства, на який має бути налаштований економічний механізм розвитку. Відомо, що сам ринковий механізм спрямовує діяльність всіх суб'єктів ринку на отримання прибутку, зокрема - чистого прибутку. Розмір чистого прибутку є найголовнішою, але ж не абсолютною, передумовою розвитку підприємства. По-перше, отримання прибутку за якийсь період часу може бути випадковим, внаслідок збігу сприятливих обставин. По-друге, весь прибуток чи його значна частина можуть бути використані на споживання (сплата дивідендів акціонерам, матеріальне та соціальне заохочення працівників підприємства, благодійна діяльність тощо). Тобто навіть стабільне отримання прибутку може безпосередньо не позначитися на інноваційному розвитку виробництва, в наслідок чого не буде закладене підґрунтя для подальшого економічного зростання. Таким чином, показники абсолютного розміру прибутку, чи його змін у часі, не можуть бути надійними індикаторами розвитку підприємства. Економічний механізм розвитку має бути орієнтований на показник приросту власного капіталу за рахунок капіталізації (реінвестування) певної частини чистого прибутку.

Потрібні науково обґрунтовані три критеріальні показники, що підпорядковані головному, з оцінки економічної ефективності внесків у загальний розвиток підприємства всіх трьох напрямків його діяльності (фінансової, інвестиційної та операційної).

Має бути упорядкована сукупність економічних задач по кожному з напрямків діяльності підприємства. На змістовному рівні слід визначити задачі, розв'язання яких потрібно і підпорядковано відповідним ("своїм") критеріальним показникам та опосередковано – головному критеріальному показнику. Йдеться про постановку задач, а саме: який економічний показник слід визначити, які для цього потрібні вихідні дані. При їх розв'язанні можуть використовуватися різні детерміновані та стохастичні моделі і методи, враховуватися різні ризики, що притаманні діяльності будівельних підприємств у ринковому середовищі. При створенні моделі економічного механізму розвитку із сформованого таким чином переліку задач слід дослідити, по яким задачам вже існують методи або моделі, практичний досвід, програмний продукт і таке інше з їх розв'язання, а які задачі цього потребують.